

Le entuziazem je za polne kočje premalo

Mariborsko Pohorje potrebuje koordinatorja, ki bi bil sposoben povezati in nadgraditi ponudbo, so prepričani najemniki koč, ki so v lasti Športnega centra Pohorje

KATJA ERTL

Občutek domačnosti, uživanje ob dobri hrani in lepem razgledu, predvsem pa pristni stiki med gostitelji in gosti so razlogi, zakaj kočje predstavljajo nepogrešljiv del poletne in zimske ponudbe v turističnih krajih kot je Mariborsko Pohorje. Kljub številnim zagretim pohodnikom, ki pohorske strmine premagajo večkrat v tednu, pa je vzdušje na kočah le blede približek tega, kar bi si želeli gosti in najemniki koč.

"Pri nas ni 'mestnih gušatorjev'. Vse tečne gospe in vsi zateženi direktorji, ki prisopihajo na vrh hriba in iz sebe spustijo zrak, postanejo dobre volje," po štirinajstih letih dela na pohorskem zraku ugotavlja **Miroslav Krnič** - Mirč. Na Pohorje je kot najemnik koč ob zgornji postaji Pohorske vzpenjače prišel pred štirinajstimi leti. Nato sta z ženo v najem vzela še kočjo Martinček, njun sin pa je prevzel vodenje Car bara ob hotelu Bellevue. "Če želiš biti gostom ves čas na voljo, moraš živeti z bregom. Če bi želel hoditi na Pohorje samo v službo in po denar, bi že davno obupal," pravi. Naraščajoča brezposelnost in vedno večje število tistih, ki delajo za minimalno plačo, so problemi mesta, ki se kažejo tudi v manjši porabi v kočah. V boljših časih so k izkupičku veliko pripomogli kongresni gostje mariborskih hotelov, ki so na Pohorju preživeli družabne večere. Teh je danes le še za vzorec, tako da večino prometa ustvarijo predvsem smučarji in pohodniki. Poleg domačinov kot najboljši gostje slovijo Hrvati, Avstrijci in Madžari. "A tudi te je treba znati pritegniti in jih opozoriti nase," pove Krnič in razloži, da jih je kdaj treba pričakati s pijačo tudi ob smučišču in da cenijo, če jih že od daleč pokliče po imenu, četudi morda ne gre za istega Anteja kot pred letom. "Kolbas, kolbas," se spominja, kako je, ko je parkiral jadrnico v Jelsi, za njim klicala madžarska turistka, ki je pred leti smučala na Pohorju. Njegovo ime je pozabila, spomnila pa se je klobas, na katere so prihajali k Mirču. Osebni stik z gosti je po Krničevih besedah daleč najboljša reklama. Pred nekaj leti so pekli klobase na plaži v Splitu in še v isti sezoni dobili neverjeten odziv hrvaških smučarjev.

Odpočijete se in gredo dalje

"Pol Maribora me že sprašuje, kako to, da je kočja enkrat odprta, spet drugič ne," o razlogih za pogosto menjavanje najemnikov koč razlaga **Milan Ferk** iz Športnega centra Pohorje, ki kočjo Luka vodi že šestnajsto leto. Koča, ki stoji sredi smučišča na nekaj več kot tisoč metrov nadmorske višine, je poseben primer v poletnem in zimskem času, pravi. Sneg in zaledenela tla v smučarski sezoni pogosto onemogočata dostavo. Tudi zaposleni v koči morajo v takih razmerah priti na delo s smučmi. Bistveno slabši je zaslužek poleti. Lansko poletje je bila

Kočja na trikotni jasi, ob njej adrenalinski park, pa vendar obiskovalci porabijo za hrano in pijačo veliko manj kot pred nekaj leti (Igor napast)

koča odprta le med vikendi od 16. do 22. ure, pri čemer dnevni izkupiček pogosto ni presegel dvajset evrov. "Samo na poti do nas so štirje gostinski objekti. Pa še tisti redni pohodniki se pri nas ustavijo le toliko, da si odpočijejo, in gredo dalje." Zadnjih šest let se cene hrane in pijače v kočah po Ferkovih besedah naj ne bi spremenile. "Res je, da smo takrat s cenami šli morda korak predaleč, kar smo občutili ob zmanjšanju prometa," prizna Ferk in pove, da se trudijo s čim bolj prijaznimi cenami Mariborčane ponovno privabiti na Pohorje. Prvi korak, ki se je izkazal za dobro potezo, je po Ferkovih besedah skoraj za polovico nižja cena vožnje z gondolo. Na Pohorje zdaj pride več družin z otroki. Tudi z občutno cenejšimi smučarskimi voznicami so po Ferkovih besedah naleteli na dober odziv. Razlika v ceni se je tako začela počasi kazati tudi v večji porabi domačih obiskovalcev v kočah. A veliko je odvisno predvsem od vremena. "Niti sneg ni dovolj. Goste privabi le sonce. Ko je oblačno, ljudje odsmučajo in gredo domov. Samo en oblačen vikend, kljub metru in pol snega, lahko pomeni, da je tudi do deset odstotkov manj prometa," povesta sogovornika. Medtem ko je Ferk prepričan, da se z zdajšnjimi najemniki da preživeti, Krnič meni, da so te še vedno visoke, zato so prisiljeni v višje cene hrane in pijače.

V dolini pivo, v koči vodo

Kot ključno prednost Pohorja v primerjavi z avstrijskimi zimskimi središči najemnik koč na Trikotni jasi **Marjan Tišler** izpostavi raznovrstnost kulinarčne ponudbe. Vsaka kočja namreč stavi na svoje adute. "Če želijo samopostrežni bife, gredo v Areno, če želijo enolončnico, gredo k Mirču, če želijo pito, pridejo k nam. Ni treba, da vsi ponujamo isto," meni Tišler. Čeprav poskrbi, da ima vedno v ponudbi vsaj eno enolončnico, hrana ne gre poseb-

Luka - kočja, ob kateri se le redkokateri smučar ni ustavil, pa tudi pohodniki so radi segli po "borovničkah". Zdaj je kočja malo odprta, malo zaprta. (Igor Napast)

no v promet. "Še tisti, ki v dolini pijejo pivo, pri nas pijejo vodo," se pošali in prizna, da ga ujezi, ko se ljudje pritožujejo nad cenami, ob tem pa pozabljajo, da kakovostne sestavine niso poceni. "Pohorski pisnik, ki ga je treba kuhati tri ure, v njem pa so tri vrste mesa in dvanajst vrst zelenjave, na koncu stane manj kot pica, ki je narejena v treh minutah." Tako kot se radi primerjamo s severnimi sosedi in se čudimo, kako jim uspe razvijati turizem in skrbeti za urejeno okolje, bi po Tišlerjevih besedah morali sprejeti tudi njihove navade. "Avstrijci vsako prazno plastenko ali vrečko čipsa odnesejo v dolino. Pri nas na Pohorju pa ni takšnega odnosa. Ljudje s seboj prinesejo hrano in iščejo koše, ne zavedajo pa se, da vse to stane, da Snaga k nam ne vozi in da je treba vse smeti z avtomobilom odpeljati v dolino."

Kočja pod Bellevuejem - smučarji in pohodniki so glavni gostje. (Igor Napast)

Kočja Luka in kočja Koča še brez najemnika

Športni center (ŠC) Pohorje je pred časom objavil razpis za nove najemnike pohorskih koč. Iskali so nove upravitelje za kočjo Luka, kočjo Kočo, Trikotno jaso in Martinčka. Kot je povedal **Srečko Vilar**, direktor ŠC Pohorje, za zdaj brez najemnika ostajata oskrbna centra Luka in Koča, v drugih dveh objektih ne bo novih upravnikov. Sicer pa Vilar pravi, da gre v primeru menjave nekaterih najemnikov za "optimalizacijo ponudbe". Ker so na Pohorju potrebne vsebinske spremembe, so denimo pocenili vozovnice za vzpenjačo, uvedli nove pristope pri smučarskih sezonskih voznicah in skušali izboljšati ponudbo v kočah. Pogodbe z najemnikoma v koči Luka in koči Koči so prekinili v

dogovoru, ne zato, ker bi koči slabo poslovali, ampak ker želi ŠC večji vpliv na celotno ponudbo, trdi Vilar. "Nekateri se niso več videli v kočah oziroma niso videli izzivov v tej smeri. Sedaj se dogovarjamo z novimi potencialnimi najemniki, ki jim bomo tudi narekovali, v kakšni smeri naj gre njihova ponudba," je še razložil direktor žičničarsko-gostinskega podjetja. Čeprav naj bi višina najemnin po besedah Mirana Ferka iz ŠC Pohorje najemnikom omogočala dovolj velik zaslužek, pa najemniki povedo, da so cene, predvsem glede na to, da je obisk zelo odvisen od vremena, kočje pa morajo obratovati tudi, ko razmere niso optimalne, še vedno bistveno previsoke. (jmc, ke)

Gostje iščejo, a ne najdejo ...

"Na Pohorju je premalo veselja, ni življenja. Naši apartmaji so po urejenosti primerljivi z Avstrijo in Italijo, manjka pa nam animacije," je o potrebi po razširitvi ponudbe prepričan Krnič.

"Ko ljudje pridejo na Pohorje, si nimajo kaj začeti in so popolnoma izgubljeni. Nimamo niti ene prave informacijske točke, nič se ne dogaja. Vsi iščejo skratovo vasico, adrenalinski park, iščejo konje in kolesa, a ničesar ne najdejo," razlaga svoja opažanja. Pričakovano, da bi posamezni gostinci del zaslužka dali še za organizacijo koncertov in delavnic, so po njegovih besedah nerealna. "Oživitve Pohorja je za nas stare entuziaste daleč prevelik zalogaj. Planina potrebuje pravega gospodarja," prepričan o potrebi po koordinatorju, ki bi bil sposoben povezati in nadgraditi ponudbo Mariborskega Pohorja, zaključil Krnič.